

**NEMZETI ÉS ETNIKAI KISEBBSÉGI
JOGOK ORSZÁGGYŰLÉSI BIZTOSA**
H-1051 Budapest, Nádor u. 22.
www.kisebbsegiombudsman.hu

iktatószám: Nek-475/2010.

**Magyar Országgyűlés
Emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottsága
1358 Budapest
Széchenyi rkp. 19.**

Dr. Lukács Tamás elnök úr részére

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlésnek dr. Hargitai János és Szászfalvi László képviselő urak indítványa alapján lehetősége nyílna a kisebbségi önkormányzati választójogi szabályozás egyes alapvető hiányosságainak orvoslására.

A T/89. törvényjavaslat benyújtását üdvözlöm, és elfogadását támogatom. A II. Kisebbségi Kerekasztal 2010. május 19-én tartott ülésén a jelenlévő országos kisebbségi önkormányzati elnökök a törvényjavaslat céljaival egyező álláspontot képviseltek.

A törvényjavaslat csökkenteni kívánja a települési, a területi és az országos kisebbségi önkormányzatok létszámát, valamint a jövő március helyett még ebben az évben lehetővé tenni az elektorok útján történő választások megtartását.

A kisebbségi önkormányzati testületek (közgyűlések) létszámának csökkentése több okból is indokolt. Egyrészt 2006-ban egyes településeken nehézséget jelentett, hogy a választás megtartása érdekében legalább 5 jelöltet állítsanak. Ezt a törvényi feltételt gyakran csak más településen élő – és az ott vezetett kisebbségi választói jegyzékben szereplő – jelöltek indulásával tudták biztosítani. Másrészt a nagyobb létszámú testületek – elsősorban területi és országos szinten – értelemszerűen nagyobb kiadással járnak, amit az egyébként is szűkös költségvetésükből kell kigazdálkodniuk a kisebbségi önkormányzatoknak. A jövő évi költségvetési törvény előkészítése érdekében azonban már most szükséges jelezni, hogy a létszámcsökkentés a települési kisebbségi önkormányzatok esetében nem jelent automatikus költségmegtakarítást, miután a kisebbségi képviselők jelentős része nem vesz fel tiszteletdíjat, és a költségétérítésről is sokan lemondanak.

A területi és az országos kisebbségi önkormányzati választások előrehozását azért támogatom, mert a hatályos szabályozás értelmében indokolatlanul hosszú idő, közel egy év telik el a választói jegyzék összeállításától a testületek (közgyűlések) alakuló ülésének megtartásáig. Szükséges azonban felhívnom a Tisztelt Bizottság figyelmét arra, hogy a törvényjavaslat egyik rendelkezése nincs összhangban a nemzeti és etnikai kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvény (Nektv.) előírásaival.

A Nektv. 30/M. § (1) bekezdése értelmében a települési kisebbségi önkormányzat által létrehozott bizottság „tagjainak száma legalább 3 fő”. A bizottság elnökét és tagjai közül legalább 2 tagot a települési kisebbségi önkormányzati képviselők közül kell választani. A települési kisebbségi önkormányzat elnöke és elnökhelyettese nem lehet a bizottság elnöke vagy tagja.

Abban az esetben tehát, ha a kisebbségi önkormányzatok létszámát a törvényhozó 3 főben állapítja meg, nyilvánvalóan nem tudnak 3 fős bizottságot létrehozni, hiszen az elnök és az elnökhelyettes nem lehet annak tagja.

A bizottságoknak fontos szerepe lehet a kisebbségi önkormányzatok eredményes működése szempontjából. Egyrészt átruházott hatásköröket gyakorolhatnak, másrészt pedig lehetőséget adhatnak arra, hogy a külső bizottsági tagok segítsék a minél megalapozottabb feladatellátást, így különösen az együttdöntési vagy az intézményfenntartói jogok gyakorlását.

Ezt a koherenciazavart megítélésem szerint úgy lehetne áthidalni, ha a törvényjavaslat differenciáltan állapítaná meg a települési kisebbségi önkormányzatok létszámát. Célszerű megoldásnak tűnik, hogy ha a kisebbségi választójogi jegyzékbe felvettek száma meghaladja a törvényhozó által meghatározott küszöböt (például 100 vagy akár 200 fő), úgy a kisebbségi önkormányzat testületének létszámát ne 3, hanem 5 főben állapítsa meg a törvény. (Csak zárójelben jegyzem meg, hogy a 2005. évi törvénymódosítás előtt – a település létszámához igazodva – szintén 3 és 5 tagú kisebbségi önkormányzatok megválasztására volt lehetőség.)

E megoldás mellett szól az is, hogy így az országos kisebbségi önkormányzati választásokon jobban érvényesülne az arányosság elve. Megszűnne az a visszás helyzet, hogy a települések azonos elektori szavazattal bírnak, függetlenül az ott élő kisebbségi közösség létszámától.

A települési kisebbségi önkormányzatok létszámának differenciált meghatározását a II. Kisebbségi Kerekasztal már hivatkozott ülésén felszólaló országos önkormányzati elnökök is szükségesnek tartották.

Végezetül szeretném tájékoztatni a Tisztelt Bizottságot, hogy hivatalból vizsgálatot indítottam, amelynek keretében áttekintem a választói jegyzék összeállításának, a jelöltállításnak, a kampánynak és a szavazás lebonyolításának tapasztalatait, elemzem a választási eredményekből levonható következtetéseket. A célom, hogy feltárjam a jogi szabályozás hiányosságait, és javaslatokat tegyek azok orvoslása érdekében.

Természetesen kész vagyok arra, hogy ha ezt a Tisztelt Bizottság igényli, úgy vizsgálatom lezárása előtt is rendelkezésükre álljak kisebbségi választójogi kérdésekben.

Budapest, 2010. május

Tisztelettel:

Dr. Kállai Ernő